

TARBIYA FANINI O’QITISHDA RAQAMLI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING METODIK ASOSLARI

Andijon davlat pedagogika instituti
Pedagogika va psixologiya kafedrası o’qituvchisi
Yoqubaliyeva Dilafro’z Payzidin qizi
Kimyo yo’nalishi 2-bosqich talabalari
Abdurahmonova Nazokat
Yo’lchiyeva Nodiraxon

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19455602>

Annotatsiya: Ushbu maqolada tarbiya fanini o’qitish jarayonida raqamli pedagogik texnologiyalardan foydalanishning metodik asoslari yoritiladi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar yordamida ta’lim jarayonini samarali tashkil etish, o’quvchilarning faolligini oshirish hamda ularning ma’naviy va axloqiy rivojlanishiga ta’siri tahlil qilinadi.

Kalit so’zlar: Raqamli pedagogik texnologiyalar, tarbiya fani, interfaol ta’lim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, multimedia vositalari, elektron ta’lim, innovatsion metodlar, ta’lim samaradorligi.

Аннотация: В данной статье рассматриваются методологические основы использования цифровых педагогических технологий в процессе обучения. Также анализируется влияние цифровых технологий на эффективную организацию образовательного процесса, повышение активности учащихся и их духовно-нравственное развитие.

Ключевые слова: Цифровые педагогические технологии, образование, интерактивное образование, информационно-коммуникационные технологии, мультимедийные средства, электронное обучение, инновационные методы, эффективность образования.

Аннотация: В данной статье рассматриваются методологические основы использования цифровых педагогических технологий в процессе обучения. Также анализируется влияние цифровых технологий на эффективную организацию образовательного процесса, повышение активности учащихся и их духовно-нравственное развитие.

Ключевые слова: Цифровые педагогические технологии, образование, интерактивное образование, информационно-коммуникационные технологии, мультимедийные средства, электронное обучение, инновационные методы, эффективность образования.

Kirish: Bugungi kunda ta’lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Raqamli texnologiyalar nafaqat ta’lim jarayonini samarali tashkil etish, balki o’quvchilarning bilim olishga bo’lgan qiziqishini oshirish, ularning mustaqil fikrlash va ijodiy faoliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Zamonaviy pedagogika fanida raqamli pedagogik texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Tarbiya fani umumta’lim maktablarida o’quvchilarning ma’naviy, axloqiy, ijtimoiy hamda fuqarolik fazilatlarini shakllantirishga qaratilgan muhim fanlardan biridir. Ushbu fan orqali yosh avlodda vatanparvarlik, insonparvarlik, milliy qadriyatlarga hurmat, ma’naviy yetuklik kabi sifatlar rivojlantiriladi. Shu sababli tarbiya fanini o’qitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar va innovatsion texnologiyalardan foydalanish katta ahamiyatga ega. So’nggi yillarda raqamli ta’lim platformalari, multimedia vositalari, elektron darsliklar hamda masofaviy ta’lim tizimlari ta’lim

jarayonining ajralmas qismiga aylandi. Bu vositalar o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshirish, o‘quv materiallarini vizual va interfaol tarzda yetkazish imkonini beradi. Ayniqsa, tarbiya fanini o‘qitishda videomateriallar, taqdimotlar, onlayn testlar va interfaol topshiriqlardan foydalanish o‘quvchilarning mavzuni chuqurroq anglashiga yordam beradi.

Asosiy qism: Raqamli pedagogik texnologiyalar — bu ta’lim jarayonini tashkil etishda axborot-kommunikatsiya vositalari, elektron platformalar va multimedia resurslaridan foydalanishga asoslangan zamonaviy pedagogik yondashuvlar majmuasidir. Ushbu texnologiyalar ta’lim jarayonini interfaol, samarali va o‘quvchi markazli tarzda tashkil etishga yordam beradi.

Tarbiya fanini o‘qitishda raqamli pedagogik texnologiyalarni qo‘llash bir qator metodik tamoyillarga asoslanadi. Avvalo, o‘quv jarayonining mazmuni va maqsadiga mos ravishda raqamli vositalarni tanlash muhim hisoblanadi. Masalan, ma’naviy qadriyatlar, axloqiy normalar yoki ijtimoiy munosabatlarga oid mavzularni tushuntirishda videoroliklar, animatsiyalar yoki taqdimotlardan foydalanish o‘quvchilarda mavzuga nisbatan qiziqish uyg‘otadi.

Tarbiya fanida multimedia vositalaridan foydalanish o‘quv materiallarini yanada tushunarli va esda qolarli qiladi. Masalan, tarixiy shaxslar hayoti, milliy qadriyatlar yoki ijtimoiy masalalar haqida videomateriallar namoyish etish orqali o‘quvchilar mavzuni nafaqat eshitish, balki ko‘rish orqali ham idrok etadilar. Bu esa ta’lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Raqamli pedagogik texnologiyalarning muhim jihatlaridan biri — o‘quvchilarning mustaqil ta’lim faoliyatini tashkil etish imkoniyatidir. Elektron ta’lim platformalari orqali o‘quvchilar qo‘shimcha materiallar bilan tanishish, test topshiriqlarini bajarish va o‘z bilimlarini mustaqil ravishda baholash imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu esa ularning mas’uliyat hissini oshirish hamda mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Tarbiya fanini o‘qitishda interfaol metodlar bilan raqamli texnologiyalarni uyg‘unlashtirish ham muhim metodik yondashuv hisoblanadi. Masalan, onlayn viktorinalar, virtual muhokamalar, guruhli loyiha ishlari va interfaol taqdimotlar orqali o‘quvchilar faol ishtirok etishga undaladi. Bunday yondashuv o‘quvchilarning kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantiradi hamda jamoada ishlash malakasini shakllantiradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar o‘qituvchiga dars jarayonini samarali rejalashtirish va nazorat qilish imkonini beradi. Masalan, elektron test tizimlari orqali o‘quvchilarning bilim darajasi tezkor va aniq baholanadi. Bu esa o‘qituvchiga o‘quv jarayonidagi kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish uchun zarur choralarni ko‘rishga yordam beradi.

Tarbiya fanini o‘qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish o‘quvchilarda axborot madaniyatini shakllantirishga ham xizmat qiladi. Zamonaviy jamiyatda axborot bilan ishlash ko‘nikmalari muhim ahamiyatga ega bo‘lib, o‘quvchilar raqamli resurslardan to‘g‘ri va samarali foydalanishni o‘rganadilar.

Shu bilan birga, raqamli pedagogik texnologiyalarni qo‘llash jarayonida metodik jihatdan to‘g‘ri yondashuvni tanlash muhimdir. Raqamli vositalar faqat texnik element sifatida emas, balki ta’lim mazmunini boyituvchi didaktik vosita sifatida qo‘llanilishi lozim. O‘qituvchi dars jarayonida texnologiyalardan foydalanishda o‘quvchilarning yosh xususiyatlari, qiziqishlari va bilim darajasini hisobga olishi kerak.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, tarbiya fanini o‘qitishda raqamli pedagogik texnologiyalardan foydalanish ta’lim jarayonini zamonaviy talablar asosida tashkil etish imkonini beradi. Bu texnologiyalar o‘quvchilarning bilim olish jarayonini qiziqarli, interfaol va samarali qilish bilan birga, ularning ma’naviy va axloqiy rivojlanishiga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli zamonaviy pedagoglar raqamli texnologiyalarni o‘z faoliyatida samarali qo‘llashlari zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Ta’limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Iste’dod, 2008.

2. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Fan, 2010.
3. Musurmonova O. Tarbiya nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2016.
4. Abduqodirov A., Hayitov A. Axborot texnologiyalari va ta’lim jarayoni. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2014.
5. Sayidahmedov N. Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiya. – Toshkent: O‘qituvchi, 2013.
6. Xodjayev B. Umumiy pedagogika. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.
7. Yakubaliyeva D. (2023). preparation for the organization of scientific research works in students of pedagogical higher education institutions. Science and innovation, 2 (B12), 447- 452.
8. Yoqubaliyeva D. Z. (2024). Bo‘lajak tarbiya fani o‘qituvchilarini kasbiy metodik rivojlantirish orqali fanni o‘qitishga tayyorlash. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 1 (4), 190-192.
9. Yoqubaliyeva D. Z., & Norqobilov, D. (2024). Bo‘lajak tarbiya fani o‘qituvchilarida kreativlik sifatlarini rivojlantirish orqali ularni zamonaviy pedagogik faoliyatga tayyorlash. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 1(4), 63-65.